

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztők háboruban léte alatt a szerkesztésért felelős:
DR. KISS PÁLMÉ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. | Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " | Egy hónap 1 " 20

Megtörtük az oroszok keletgaliciai ellenoffenzíváját

Budapest, szeptember 16.

Orosz hadszíntér:

Oroszok összes arra irányuló kísérletei, hogy keletgaliciai harcunkat megingassák, megdőltek. Ellenség tegnap nagymennyiségű tüzérségi löszert használva fel, főtámadását a középső Strypa mentén levő harcunk ellen intézte. Mindenütt visszavetett és ezekben a harcokban csapatunk a Bucsnál levő hídfőtől és a Zalosse területéről oldaltámadásokkal működtek közre. A Zalosce-től déli irányban 20 kilométernyire fekvő Cabrow falu bevételénél 11 tisztet és 1900 főnyi főnyi legénységet elfogtunk és 3 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Csapatunk Wolhyniában is számos támadást vertek vissza. Nowo-Alexiniec-nél 85. számú gyalogezredünk lövészárkaiból mieink oroszokat elkeseredett kézitásával üzték ki. Nowo-Ponjiv-nél ellenség tegnapelőtti egyes pontokon átnyomult az Ikva nyugati partjára, de tegnap mindenütt visszaüztük keleti partra. E közben tüzérségünk oldalról fogta tűz alá, minek következtében súlyos veszteségeket szenvedett. E siker főeredménye a 32. számú gyalogezred és a 29. számú vadász zászlóalj mellett 2. számú népfőlképző ezred.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Harc a Dünáért és Dünaburgért

Pinsk a németeké

Berlin, szept. 16.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadserege: A Duna balpartján csapatunk sikeres harcok közben Jakobstadt fele tovább nyomultak előre. Lyivenhofnál oroszokat keleti partra vetették vissza. Vilnától északra és északkeletre támadásunk előrehaladt. Grodnótól északkeletre ellenség előnyomulásunkkal szemben még makacs ellentállást fejt ki.

Mackensen tábornagy hadserege: Janova és Pinsk között félúton oroszok újlag megkísérelték, hogy üldözésünket feltartóztassák. Ellenséges állást itt áttörtük. 6 tisztet 746 főnyi legénységet elfogtunk és 3 gépfegyvert zsákmányoltunk. A Pripjat és Jasiolda közti terület és Pinsk városa német kézen van.

Délkeleti hadszíntér:

Mint az előző napokban, úgy most is meggyúsultak oroszok támadásai.

Legfőbb hadvezetőség.

Kiev kiürítése

Stockholm, szept. 16.

Az oroszoknak Tarnopol mellett aratott állítólagos győzelme nehezen egyeztethető össze délnyugati Oroszország kiürítésével. A Birsewija Vjedomoszti rámutat arra, hogy a tarnopoli győzelem

következtében Oroszország délnyugati területeit nem fenyegeti veszedelem, bár a németek előre nyomulása következtében megkezdtek ezeknek a területeknek a kiürítését. Mindamelllett időelőtti lenne — írja a lap — azt hinni, hogy most már egyáltalán nincsen veszedelem. Ha elővigyázatosságból meg is kezdték Kiev ki-

ürítését, ez az intézkedés csupán azt a célt szolgálja, hogy az orosz hadsereg háta mögött tiszta legyen a terület. Kiev délnyugati Oroszország középpontja és kiürítés összefüggésben van Déloroszország esetleges fenyegetésével. Kiev háromszázötven kilométernyire van a fronttól, s így még ha az ellenségnek kedvezne is a hadiszerencse, elég idő lenne Kiev idejében való kiürítésére.

Anémetek támadása előrehalad

A német nagyfőhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadserege:

A Dünaburgtól nyugatra levő hídfőért harcunk. Sulokinál, Dünaburgtól délnyugatra, ellenséges lovasságot visszavertük. Vilnától északkeletre és északnyugatra, a Vilna folyónál ellentámadásokat visszavertünk. Olitától és Grodnótól keletre tovább előretört. A Nyementől délre a Szczara-folyót egyes pontokon elértük, közel 900 foglyot ejtettünk.

Lipót bajor herceg tábornagy hadserege:

Az ellenséget a Szczara folyón tulvetettük.

Mackensen tábornagy hadserege:

Pinsk-nél az üldözést folytatjuk, fogolyszám 700-nál többre emelkedett.

Délkeleti hadszíntér:

A németek az ellenséges támadásokat véresen visszaverték.

Legfőbb hadvezetőség.

Az oroszok helyzete francia világításban

Páris, szept. 16.

A „Temps” az orosz harcéri helyzetet nagyon szkeptikusan ítéli meg. Kifejti, hogy az oroszok északon további visszavonulásra kényszerültek, a délkeleti szakaszon pedig a szövetségesek volhyniai előnyomulása arra kényszerítheti őket, hogy kiürítsék Rownót. Tekintettel a szövetségeseknek itteni előnyomulására, a Szereth-menti harc alárendelt jelentőségű. Néhány nap múlva tudni fogjuk, vajjon az az orosz offenzíva, amely eddig oly nagy reményekre jogosított, még folytatható-e?

„Ebben a kritikus időben...”

Uralkodók táviratváltása

Az orosz cár a fővezérlet átvételekor a következő táviratot intézte az angol királyhoz:

— Ebben a kritikus időben, a melyet birodalmam átél, elhatároztam, hogy átveszem seregeim fővezérletét. Remélem a végleges győzelmet.

György király a következőket válaszolta:

— Gondolataim ezekben a végzetes időkben Felségedhez szállanak. Hiszem a végleges győzelmet és a becstelen békét.

Románia

magatartása

Stockholm, szept. 16.

Hittelt érdemlő pétervári forrás a következőleg cáfolja meg egy újság híreit, mely Románia beavatkozását az ántánt mellett küszöbön állónak mondja:

— A diplomácia tisztában van az iránt, hogy a román kormány esetleges elhatározását a hadszíntéren történt események szabják meg. Ha a szövetségesek döntő győzelmeket aratnának, úgy Románia magatartása is megváltoznék. Az ántánt hatalmak és Románia eddig semminemű szerződést sem írtak alá. A tárgyalások folytatódnak, de nem oly intenzív mértékben, mint pár hónap előtt.

Mit kívánt Szerbia Macedónia átengedéseért

Berlin, szept. 16.

A „Berliner Tageblatt” kopenhágai tudósítója táviratozza: Az „Exchange Telegraph” állítólag hiteles helyről arról értesül, hogy Szerbia kész volna Macedóniáról Bulgária javára lemondani, bár Macedónia történetileg is Szerbiához tartozik. Szerbiának azonban két feltételhez okvetlenül ragaszkodnia kell: az egyik az, hogy Bulgáriának ellenszolgáltatás gyanánt azonnal aktíve bele kell avatkoznia a háborúba, még pedig Szerbia oldalán, a másik pedig az, hogy Szerbia Macedóniát csak akkor adhatja át, ha szövetségesei segítségével megszállotta Boszniát, Horvátországot és Szlavóviát. A régi balkán-szövetséget csak ilyen feltételek mellett lehet felújítani.

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kaphatók a PALLAGI cégnél.

Békefeltételek

Édes álom

A német Welt-Wohlfahrts Komitee, melynek dr. Löwenthal Ede berlini publicista az elnöke, a világháború befejezésére „semiféle oldalról nem befolyásolt” programot állított össze. Kuriózusmódként az egyébként egészen magántermészetű elmeterméket a következőkben ismertetjük:

1. Október 15-én az összes háborús hatalmak beszüntetik az ellenségeskedést.

2. A belga királyság egy új uralkodó alatt a német birodalom szövetséges állama lesz.

3. Szerbiát átadják az osztrák-magyar monarchiának.

4. Az új lengyel királyság külön uralkodóval a német szövetséges államok közé lép.

5. Finnország, Livland és Kurland a porosz királysághoz csatoltatik.

6. Franciaországnak a német csapatoktól megszállott részét kiűrik a németektől, viszont Calais és Dünkirchen német birtok marad.

7. Az adriai partvidék egy részét Olaszország átadja Ausztriának.

8. Az államok világszövetsége alakul nemzetközi békebíróssággal, melynek ítéletei kötelezők és melybe való belépésre a világ minden államát felszólítják.

A lengyel kérdés

Makó, szept. 16.

A „Neue Freie Presse” bécsi lap vezércikkét közöl Andrassy Gyula gróftól a lengyel kérdéssel, Andrassy gróf fejtegetéseit a következőképen fejezi be:

A lengyeleknek bizonyára van elég politikai belátásuk, hogy ne kívánják a Jagellók trónjának visszaállítását. Nem volna komoly dolog részükről, ha a mai titáni harc után azt várnák tőlünk, hogy elfogadjunk egy ránk nézve hátrányos megoldást.

Csak két választás van: hogy a felszabadított Lengyelország Németországba vagy Ausztria-Magyarországba kebelezessék be. A lengyelek elégtelenségének elmaradhatatlan feltétele azonban, hogy a felszabadított lengyel lakosságot ne osszák fel köztük és a német birodalom közt, hanem, hogy ők — legalább is a zömük — mindenestre egy állami testet alkossanak és pedig nem mint annektált és alárendelt tartomány, hanem biztosított közjogi individualitással, lengyel nemzeti jelleggel, lengyel kormányval.

Ha Lengyelországot a monarchiába kebelezik bele, akkor egységes testet kell képeznie Galiciával. Lengyelország közjogi állásának megállapításánál nem szabad, hogy kiesínyes féltékenykedések vezényeljenek bennünket, sem pedig az a tévhit, hogy a valóságos hasznos összeműködést egyedül a külső és formális egység biztosíthatja, tekintet nélkül a belső összetartó erőkre. Lengyelünk nagyhatalmi állásunk felületén biztosításánál, amely a lengyeleknek épp oly szükséges,

mint nekünk, nagylelkűek és bőkezűek. Respektáljuk a lengyel nép történelmi egyéniségét, természetes okok, hadd vezessen bennünket, a bizalom és rokonszeny a lengyel nép iránt, amely annyit szenvedett, mint kevés más nemzet. Mint magyar ember, a legjobban tudom, hogy egy kevés bizalom és a jog tisztelete sokkal erősebben kapcsol össze, mint a formális egység, amelyet a néplélek visszautasít. Magától értetődik, hogy a közös egyetértésben keresett megoldásnak olyannak kell lennie, amelynél Ausztria és Magyarország teljesen bizalomteljes viszonya, a jóakarát és a barátság a legkisebb mértékben sem szenvedjen sérelmet.

Saját házi-szükségletre szolgáló gabona-termények vásárlása

Új miniszteri rendelet

Makó, szept. 16.

Éppen három hónappal ezelőtt adta ki a kormány 2.072. számú rendeletét, amely szerint mindenkinek joga van saját házi és gazdasági szükségletét a zár alá vett terményekből annak a törvényhatóságnak a területén, ahol a lakása van, közvetlenül a termelőnél megvásárolni.

A szerdai hivatalos lap a kormány erre vonatkozó, alant reproduktált számú intézkedését hozza. A szükséglet megállapításánál csak az 1916. évi augusztus hó 15. napjáig terjedő időt lehet számításba venni.

A magánfogyasztók vásárlási joga az eredeti intézkedés szerint a mai nappal lejárt, egyúttal kitöltik a határidőt október hó 15. napjáig bezárólag a budapesti és általában az összes fogyasztókra nézve, sőt a nem budapesti lakos nemcsak a házi, hanem a gazdasági szükségletet is fedezheti október 15. ig. Östermejjel foglalkozók havi porciója 18 kilóban van megállapítva. Az egész országra terjedő vásárlási jogosultság azonban a székfővárosiaknak szól. A vidékiek továbbra is csak saját törvényhatóságuk területén vehetnek.

A rendelet szövege a következő:

A m. kir. miniszterium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a 2.072. számú rendeletének módosításánál a következőket rendeli: 1. §. Az a határidő, ameddig az 1915. évi buza, rozs, kétszeres-, árpa- és zabtermésnek zár alá vételéről 2.072. szám alatt kiadott 4. §-a szerint a vásárlás a vevőnek saját házi és gazdasági szükségletére meg van engedve, az 1915. évi október hó 15. napjáig bezárólag meghosszabbítottatik. 2. §. Akinek állandó lakása Budapest székesfővárosának területén van, az a 2.072. számú rendelet 4. §-ának 3. bekezdésében meghatározott házi szükségletére a magyar szent korona országainak egész területén bármely termelőtől vásárolhat gabonát. A gazdasági szükségletre történő vásárlásra az előbbi bekezdés nem vo-

natkozik. 3. §. 2.072. számú rendeletnek és ezt a kiegészítő rendelkezések rendelkezései egyebekben érintetlenül maradnak. 4. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Budapest. 1915. évi szeptember hó 14. napján.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Szept. 17. Péntek. Róm. kath. és Protest. Lamb. Görög-ország szept 4 Babilasz. Nap kel 5 óra 38 perckor, nyugszik 7 óra 09 perckor.

Időjárás. Változékony, hűvös idő várható, több helyütt esővel. Sörgönyprognózis: Változékony, hűvös, sok helyütt csapadék. Déli hőmérséklet 14-6 fok C.

A város és a szegényebb lakosság fűtőanyag-szükséglete. A kormány felhívta Makó város hatóságát, hogy a tüzelő anyagának használata körül kellő takarékoskodással járjon el. A kormány ezen intézkedése alapján a városi tanács megbizta Pákh Kálmán gazdasági szaktanácsost, hogy a város tüzelőanyag-szükségletéről terjesszen be javaslatot. A gazdasági szaktanácsos a város tüzelőanyag-szükségletét 20 waggonban állapította meg és erről a tanácsnak mai ülésén tett jelentést. Ezt a mennyiséget a tanács minden körülmények között be is fogja egyszerre szerezni. Ennek az ügynek kapesán Goresa Péter városi tanácsjegyző hivatkozással a tüzelőanyag rettentő árára, arra kérte a tanácsot, hogy fát, kocsót és kőszén szerezzen be nagyobb mennyiségben és azt beszerzési áron ossza ki a szegényebb lakosság között. Az indítvány a tanácsban általános helyeslésre talált. A mai tanácsülésen még nem határoztak, mert előbb össze fogják irni, hogy mennyi Makó város szegényebb polgárainak tüzelőanyag szükséglete.

Sebesültjeink és halottjaink. A hadvezetőség által kiadott veszteségkimutatás a következők között tartalmazza: Arvai István 2 honv gy ezr 1 sz Battonya 1894 hadifogoly, Dér Mihály 2 honv gy ezr 1 sz Csanádpalota 1893 hadifogoly, Gál Antal 2 honv gy ezr 1 sz Kisiratos 1894 hadifogoly, Kis Pál 101 gy ezr 9 sz Kevermes 1883 sebesült, Kiss István 2 honv gy ezr 2 sz Battonya 1894 hadifogoly, Nagy András 2 honv gy ezr 1 sz Mezőhegyes 1894 hadifogoly, Nagy László 2 honv gy ezr 1 sz Csanádpalota 1887 hadifogoly, Németh János 2 honv gy ezr 1 sz Csanádpalota 1894 hadifogoly, Ókrós István 2 honv huszár ezr Dombegyháza 1885 meghalt, Halász András 20 honv gy ezr 2 sz Makó sebesült, Kocsis János 20 honv gy ezr 4 század Magyarcsanak sebesült, Korek Antal 20 honv gy ezr 10 sz Magyarcsanak 1893 meghalt, Polyák József 20 honv gy ezr 2 sz Pityvaros hadifogoly, Széll Imre 20 honv gy ezr 2 sz Makó meghalt, Széll Miklós 20 honv gy ezr 2 sz Makó sebesült, Belankó Mihály 3 huszár ezr. Nagylak 1883 meghalt, Kerzsán Tivadar szkv. 3

huszár ezr. 3 sz Kevermes 1891 sebesült.

A vadhus ára. A belügyminiszter nemrégiben arra hívta föl a vidéki városok figyelmét, hogy a vadhus árát minél hamarabb maximálják, nehogy az üzerek a fogyasztókkal szemben nagyobb visszaéléseket kövessenek el. A miniszter kívánságát a városok eddig nem igen teljesítették, aminek az a következménye, hogy a vad ára emelkedőben van. Arad megyében például egy darab nyulat 6, egy darab fácánt 4, egy db. foglyot pedig 1 K 60 f. ért adnak. Makón is hasonló áron adják a vadat. Igaz ugyan, hogy nálunk minimális a vadhus fogyasztása, de ha így is uzsoráskodnak, annak mi magunk leszünk okai, mert az árakat egyáltalában nem sietünk megszabni.

Taskendben játszik a szegedi honvédek zenekara. Szegedről írják: Przemyslban tudvalevőleg március 22 én a szegedi 5-ik honvédegyezred zenekara is orosz fogságba jutott. A zenekar egyik tagjától, Pukovics Raimund zenezőmestertől a napokban levél érkezett Szegedre Taskend városából, Turkesztánból. Pukovics Raimund, aki a színház első gondnoka volt, menyasszonyának írta a levelet, amelyben azt mondja, hogy jól érzi magát, a taskendi tiszt kaszinóban játszik. Ott muzsikálnak most valamenynyien a fogságba jutott szegedi honvédek zenekara.

Hadifoglyok átadása. A polgármesteri hivatal az alábbi értesítést teszi közzé: Felhivatnak mindazon munkaadók, akiknek a város hadifoglyokat adott ki, hogy a foglyokat f. hó 19 én, vasárnap reggel 8 órakor a városháza udvarán a hatóságnak mulhatatlanul adják át és ugyanakkor a munka pótlékokat is fizessék be. Azon gazdálkodók pedig, akik hadifoglyokat jegyeztek elő, f. hó 17 én délelőtt 10 órakor a községbírói hivatalban jelentkezzenek.

Dr. Galambos Ignác polgármester.

Inke Rezső ismét a fronton. Inke Rezső, aki két évvel ezelőtt a makói színháznak volt a tagja és általában jó neve a vidéken, amikor a háború kitört a miskolci színház színpadán aratta sikereit. Miskolcra, ment ezredéhez, amellyel azonnal a harctérre került. Hónapokat át küzdött Galiciában s onnan került súlyos idegbajjal a kórházba, ahol sokáig feküdt. Neves orvosok kezelték úgy, hogy tavasz felé már javult az állapota s különösen halló és beszélő idegei kezdtek rendbejönni. Azóta nem hallottunk hírt róla. Budapestről azonban ma azt írják, hogy Inke Rezső jelenleg a központi hadosztály táviró tanfolyamon van s hogy a színész már teljesen jól hall és beszél. A táviró tanfolyamon szorgalmasan tanulja a Morse jeleket s néhány hét múlva ismét a frontra kerül.

Katona munkák ingyenes tanítására az ipartestületnél jelentkezhetnek varrai tudó asszonyok és leányok. L é l e k István, elnök.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Az orosz cárok, mint főhadvezérek

M a k ó, szept. 16.

II. Miklós az ötödik orosz cár, aki hadseregében háboru alatt nyugateurópai rendszer szerint fővezérséget öhajjt viselni. Az első Nagy Péter cár volt, aki magának tulajdonította XII. Károly svéd király fölött aratott pulhavai győzelmet, ámbátor azt nem annyira Péter cár hadvezéri talentuma vitta ki, mint inkább a svéd király gyarlósága okozta. Utána csak I. Sándor cár fővezérkedett a napoleoni háboruban. A Grand armee"-nek Oroszországba való bevonulásánál átengedte a fővezéri kényes feladatot Barelaj de Tolly és Kutusov tábornokoknak. De később, 1813-ban, mikor Napoleon ellen a hadjárat sorsa jobbra fordult, a cár megint osztozkodni akart a diadalban, csak hogy beavatkozása sokszor zavarónak, sőt veszedelmesnek bizonyult. Még nagyobb mértékben volt ez így I. Miklós alatt az 1828-iki török háboruban. A cár ekkor óriási vezérkarral jelent meg a harcra, s épp az ő jelenléte annyira megbénította az operációkat, hogy Diebits tabornok a következő évben követelte az udvar távolmaradását és ezt keresztül is vitte. Az 1877-iki orosz-török háboruban egészen hasonlóképpen történt, mikor II-ik Sándor cár átvette a fővezérséget. A cárnak a főhadiszálláson való jelenléte itt is csak zavarokat és surlódásokat okozott és megnehezítette a hadműveleteket. A hadjárat második felében épp ez okból a cár már inkább otthon maradt és fivérért, Nikolaj Nikolajevics nagyherceget, a most letett főhadvezér atyját engedte fővezérkedni.

A marospart mentén igen szép új nagy lakóházzal bíró, kertészetre igen alkalmas földterülethez egy hagymatermesztéshez érhető, lehetőleg családos kertész kerestetik. Jelentkezni MILITS JÁNOS kereskedőnél Csanádapálotán.

Ősmagyar fajrokonok az orosz hadifoglyok között

A magyarországi orosz fogolytáborokba, az ázsiai rokonfajokból fogságba esett katonák etnográfiai tanulmányozására a Magyar Tudományos Akadémia három tudóst küldött ki még a nyár folyamán. A három tudós közül Munkácsy Bernát dr., az Akadémia egyik kiváló tagja, a foglyok között levő votják nép képviselőit tanulmányozta, még pedig a magyarokhoz való faji és nyelvi rokonságuk szempontjából. A most hazakeresztet tudós tanulmányáról az alábbi érdekes nyilatkozatot tett:

— Amióta a magyar ezt a hazát elfoglalta, nem volt rá eset, hogy valaki azokból a népekből, amelyeknek faji és nyelvi hozzánk való rokonságát a tudomány bebizonyította, ide jutott volna. IV-ik Béla király idejében a Volga

és az Ural vidékén Julián szerzetes kereste ezeket a magyarokat, de nem igen sok eredményt ért el kutatásaival. Ennek a világháborúnak igen fontos eseménye, hogy ezek mint ellenséges foglyok idekerültek hozzánk s így a Magyar Tudományos Akadémia részéről hárman megbízást kaptunk, hogy a fogolytáborokat tudományos kutatás céljából meglátogassuk, így jutott részemre a finnugor népek képviselői közül a votjakok tanulmányozása.

— A votjakok a Káma-folyó vidékén laknak, körülbelül akkora területen, mint Magyarország. A számuk félmillió. Kiküldetésemkor a foglyok között tizenöt ilyen votjákat találtam, akik az általuk lakott földrész különböző területeiről valók. A tizenöt votják közül öt még keresztesség nélkül, ősi pogányságban él.

— Tanulmányaim legelső sorban is népköltési anyag gyűjtésére irányultak. 1885-ben jártam már a votjakok között, amidőn is hét hónapot töltöttem el ennek a népnek a tanulmányozásával. Most azonban sokkal kitünőbb alkalom kínálkozott a népköltési anyag gyűjtésére, mint annak idején, a midőn a votjakok otthonukban munkával voltak elfoglalva. Most ez a 15, különböző vidékről származó votják állandóan velem lehetett s így a róluk már meglevő adatok valósággal megkétszereződtek. Olyan értékes bizonyítékok jöttek felszínre a faji rokonság igazolására, amelyekre még eddig nem volt alkalmunk. Például a szókincsük a magyar nyelv eleminek kutatása szempontjából rendkívül fontos, csaknem egyenlő magyar szavakat találtam náluk. Jellemzőek erre az alábbi feljegyzések, amelyeket gyűjtésem során egy pár példa kedvéért szívesen átadok:

van — vany, vala — val, vaj — vőj, témi — támi, vér — vir, szem szim, kő kö, tudni — todni, menni minni, nyelni nyilni, varni varni, fa pu, al ul, szarv szjar, tavasz tulisz, daru duri, kéni kurni, élni ulni, esni uszini, lenni luni, légy luy, éj uj, lél lul, lép lup, kér kur, kell kulá, (itt a p-bötü f-bötüt jelen) fül pity, fi pi, fenni punni, főzni pözjtni, fecske poszjki, fenni penni, hunyni kinyjni, hallani kili, hálni kolni, háj köj, hön-alj kun-ul, név nim, lév lin, szív szjulem.

— Épp, mint a nyelvben, úgy a vallási életben is érdekes egyezések észlelhetők e nép és a magyarok régi szokásai és vallásos képzetei között.

— Tanulmányaim közben érdekes nyomaira jutottam az egykori Magna Hungáriának, vagyis a Káma vidékén egykor virágzott magyaroknak.

Még 1539-ből maradt nyoma a kazánvidéki tatárok között élt mozszejánoknak, mi alatt kétségtelesen a magyaroknak maradékait kell érteni. Mikor én 1885-ben künn jártam, találtam egy „Magyar” nevű falut a Kámától északra eső malmisi területben, az orlovi területben pedig egy „Magyarov” nevű falut. Már akkor feltűnt, hogy ilyen épen maradt e két szó. Ugyanis kutatásaim kiterjedtek a nemzetségekre is, nagy meglepetésemre tehát egyik votják fogoly a saját nemzetségei között fölemlítette a magyar nemzetséget is. Ebből látható, hogy a

Káma vidékén élt és Julián szerzetes által a XIII. században még látott magyar töredékek eljutottak a votjakok közé és a foglyok által említett magyar nemzetség azoknak a maradványai.

SZINHÁZ

M Ű S Ő R:

Pénteken nincs előadás.

Szombaton Radó Nelly és Révész Ilonka felléptével: KÁVEHÁZY KONRÁD vig operette.

Vasárnap délután olesó helyárrakkal ötödször Radó Nelly és Révész Ilonka felléptével TISZAVIRÁG, nagy operette.

Vasárnap este Radó Nelly és Révész Ilonka felléptével másodszer: KÁVEHÁZY KONRÁD, vig operette.

* Kávéházy Konrád bemutatója. Szombaton este mutatja be szintársulatunk a fővárosban nagy sikert aratott vig operettét a „Kávéházy Konrád”-ot, melynek szövegét a közismert kitűnő bohózatíró Guthy Soma írta, zenéjét pedig a régi népszínház volt karmestere Barna Izsó szerzte, a kinek már nem egy operetteje aratott nagy sikert a fővárosban. A „Kávéházy Konrád” rendkívül mulattató darab, úgy hogy a közönség egész estén át ki nem fogja a kacagásból. Ennek számú is elsőrendűek. Ugyszintén táncai is. Szintársulatunk nagy kedvvel és buzgalommal készül a „Kávéházy Konrád” szombati bemutató előadására, a melynek nálunk is bizonyára nagy sikere lesz. A vezetőszerpeket Révész Ilonka, Radó Nelly, Nádasyné, Kisházy Sári, Zarái Gizzi, Rakovszki Margit, Remete Géza, Sugár Gyula, Komlós és Rónai és Torma Zsiga, és Korai játszák. A „Kávéházy Konrád” szombati bemutató előadása iránt máris igen nagy az érdeklődés.

REGÉNY.

Egy világváros rajtalmat.

(992)

105. fejezet.

A létekkufarok.

E pillanatban többen körülfogták őket.

— Ki ez az ember? kérdé Góliát.

És most kibőnt, hogy voltaképp senkisé ismeri őt, de mert tudta a jelszót, az ajtónálló akadálytalanul beboccsátotta őt.

— Titkos rendőrkém! Áruló! Le vele! kiáltották a szövetség tagjai, kik nagy számmal valának együtt.

Az ismeretlen ki akart törni, ámde a bankóhamisítók egy pere alatt lefűlelték őt. Megmotozván őt, megtalálták nála a rendőri igazolványt, melyet minden titkos rendőrnek magával kell hordania!

— Nyomorult bitang! kiáltá Tenger Mihály és öklével úgy fejbe ütö, hogy hátrátáncorodott. Ki akartad lesni titkainkat! Us-

sétek agyon! De nem, tette hozzá hirtelen. Véréit ne ontsátok, mert ez mindig veszéllyel jár. Meg kell fojtani!

Ugy is tettek. A zsványok közül többen rávetették magukat és megfojtották a szerencsétlent.

(Folyt. köv.)

K. u. k. Stables Pferdespital in Makó.

A Cs. és Kir. Állandó Ló-kórháznak havonta átlag 40-60 köbméter tüzfára van szüksége és ezen szükségletet helybeli cégtől óhajtja beszerezni.

Zárt borítékban tett árajánlatok f. hó 26-án délelőtt 8 órára a Parancsnoksághoz nyújtandók át.

K. u. k. Stables Pferdespital in Makó.

A Cs. és Kir. Makói Állandó Ló-kórház a legénység részére szükséges marha, birka, sertés-huát és zsirt helybeli cégtől óhajtja beszerezni. Erre vonatkozó árajánlatok a Parancsnoksághoz küldendők be.

Hus szükséglet havonta 25-30 q, zsír szükséglet 40-50 kg.

K. u. k. Stables Pferdespital in Makó.

A Cs. és Kir. Makói Ló-kórház a legénység részére a kenyeret helybeli cégtől óhajtja beszerezni.

Erre vonatkozó árajánlatok f. hó 26-án délelőtt 9 órára a ló-kórház Parancsnoksághoz nyújtandók be zárt borítékban.

K. u. k. Stables Pferdespital in Makó.

A Cs. és Kir. Makói Állandó Ló-kórház a legénység részére szükséges fűszer és egyéb szükségletet helybeli cégtől óhajtja beszerezni. Erre vonatkozó árajánlatok f. hó 26-án délután 2 órára a ló-kórház Parancsnoksághoz zárt borítékban küldendők be.

A szükséges mennyiségek a Parancsnokságnál megtudhatók.

10 métermázsza igen egészséges rakni való hagyma előadó. Megtekinthető MILITS JÁNOS kereskedőnél Csanádapálotán

Kanizsamonostoron
10 kath. hold föld eladó
igen előnyös feltételek mellett.

Értesítést ad.

Dr. Bán Zsigmond
ügyvéd

POÓR ENDRE

gyógyserummal kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ar-
talmatlan szer, szepit, májfelt,
arc- és körvérösség és min-
deztől vértisztítatlanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szap-
pan és hajfjító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona.
Vilma hajpor 1 korona, Vilma
szappan 70 fill. Hajfjító 1 ko-
rona pipacsos csomagolásban ir-
mekkel látott kiállításra.

Házeladás.

A Luther-utca 27. ujszám alatti
házam szabadkézből örök-
áron eladó.

Értekezni lehet:

Özv. Fazekas Imrénével
Vámbéry-utca 29. uj. sz. a.

Szőlőföld eladás.

A Papp Imre-féle 3 napos

szőlőföld

drótkerítéssel ellátva örökáron
szabadkézből ELADÓ. Ugy-
szintén Szentlőrincen két kis
lanc pusztaföld eladó. Érte-
kezni lehet **BENKŐ PÁLNÉ**
Kinizsi-utca 2. sz. a.

Felvétetik egy megbiz-
ható család a Proféta-
vendéglőben **Értekezni**
lehet **IRITZ MIKSÁNÁL.**

20 kat. hold föld

jóminőségű, 10 évre kedvező
feltételek mellett haszon-
bérbe kiadó. Cima kiadóban.

Táncitanítási felhívás!

Alulírott táncitanító tudatom az
igen tisztelt szülőket és gyá-
mokat, hogy az őszi időnyre a

táncitanítást

folyó évi október hó 1-én, a
legszigorubb illem betartása
mellett megkezdem. Tanítani
fogom úgy a régi, mint a leg-
újabb táncokat. Akik ezen a
táncanfolyamon gyermekeiket
taníttatni óhajtják, szivesked-
jenek azideig nálam beiratni,
íratkozni mindenkor lehet há-
zamnál, Gr. Vay-u. 19., ahol
a tanítást is eszközölöm. A
nagyérdemű közönség b. párt-
fogását kérve, maradok

tisztelettel:

SCHVARCZ MIKSA

okl. táncitanító.

Eladó ház.

A Gyöngy-utca 1177. sz. a.
HÁZ szabadkézből ELADÓ.
Értekezni lehet **MATUSIK IST-
VÁN** tulajdonossal, Návay-Ta-
más-utca 6. sz. a.

**HAGYMÁS ZSÁKOKAT, VIZ-
MENTES PONYVÁKAT,**
mérlegeket és morzsolókat
szállít a legolcsóbb árban
GLÜCK SAMU gépraktára.

Marhákat, vágókat, fias
tehenet, ökröt, tinót,
csikót és üszöket vásárol

SEMANN JÓZSEF,

értekezhetni Iritz Miksánál.

Füzfavessző

100-as kötegekben
kukoricakötésre, fonásra

eladó

Értekezni a kiadóhivatalban
lehet.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

K Ö N Y V N Y O M D A.

Készülnek:

Rovatós ivenk,
Számlák,
Zárszámadások,
Üzleti kártyák,
Árjegyzékek,
Kereskedelmi
nyomtatványok,
Névjegyek,
Szóró-cédulák,
Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja
az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen
megfelelően villanyerőre berendezett műintéze-
tét, mely a modern technika vívmányai sze-
rint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig
mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek:

Irodalmi művek,
Folyóiratok,
Hirlapok,
Doktori
értekezések,
Iskolai értesítők,
Körlevelek,
Meghívók,
Táncrendek,
Levélfek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett gyorsajtóján, Makón.